

Literatura Catalana Contemporània

Codi: 103078

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Francesc Foguet Boreu

Correu electrònic: Francesc.Foguet@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Recomanem vivament als estudiants que aprofitin les vacances i el temps lliure per llegir els clàssics catalans contemporanis.

Objectius

L'assignatura, de caràcter optatiu i quadrimestral, s'emmarca en el grau en Periodisme i, dins del pla d'estudis, és programada en el quart curs i dins de la menció de Periodisme especialitzat en cultura i societat.

L'objectiu formatiu de l'assignatura és que l'estudiant sàpiga contextualitzar els grans corrents de la literatura catalana contemporània en relació amb les tradicions literàries universals. Així mateix, l'estudiant ha de conèixer-ne els autors i les obres més rellevants i ha de familiaritzar-se amb la bibliografia fonamental del període i amb les estratègies de lectura que li permetin d'elaborar un discurs crític.

Competències

- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar un coneixement adequat de la realitat sociocomunicativa de Catalunya en el context espanyol, europeu i mundial.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa en les dues llengües oficials oralment i per escrit.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
2. Demostrar que coneix el context cultural català, espanyol i europeu i aplicar-lo a l'estudi dels moviments literaris contemporanis, especialment a través de les col·laboracions d'escriptors professionals en la premsa.

3. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
4. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
5. Expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa a la llengua catalana oralment i per escrit, i saber aprofitar els recursos lingüístics i literaris més adequats als diferents mitjans de comunicació.
6. Llegir i analitzar textos i documents especialitzats de qualsevol tema rellevant i saber resumir-los o adaptar-los mitjançant un llenguatge o lèxic comprensible per a un públic majoritari.

Continguts

1. La postguerra (1939-1959). La ruptura del franquisme i la represa cultural i literària. Periodització (1939-1946-1959). Descripció històrica i cultural.

1.1. La poesia. Predomini i funció. L'adaptació de la poètica postsimbolista (Josep Carner, Carles Riba, J. V. Foix, Màrius Torres, Joan Vinyoli). La tradició d'avantguarda (Joan Brossa, Josep Palau i Fabre). "Realisme" i desmitificació (Pere Quart, Jordi Sarsanedas, Vicent Andrés Estellés, Miquel Martí i Pol). Poesia i mite (Salvador Espriu, Agustí Bartra).

1.2. La narrativa. L'impacte de l'exili. La represa. Continuïtat i evolució dels models de preguerra (Carles Soldevila, Miquel Llor, Sebastià Juan Arbó). La incidència de l'exili: entre el realisme testimonial i el mite (Agustí Bartra, Vicenç Riera Llorca, Lluís Ferran de Pol, C. A. Jordana, Pere Calders). La novel·la catòlica (de Joan Sales a Blai Bonet). La narrativa fantàstica (Joan Perucho). El conte (Jordi Sarsanedas, Pere Calders).

1.3. El teatre. Procés de represa. Teatre professional i teatre independent. La reformulació dels esquemes tradicionals (Josep M. de Sagarra, Joan Oliver). Vies d'experimentació (Manuel de Pedrolo i el teatre de l'absurd, Joan Brossa i la poesia escènica). El teatre de Salvador Espriu.

1.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: memorialisme, crònica periodística, etc. (Josep Pla, Gaziol).

2. El Realisme Històric (1959-1968) com a programa de transformacions i com a estètica. L'intent de configuració d'un moviment literari i les propostes alternatives. Descripció històrica i cultural.

2.1. La poesia. Continuïtat i evolució dels models anteriors (Salvador Espriu i Pere Quart). Els diversos models de "realisme": de Francesc Vallverdú a Miquel Bauçà. El cas de Gabriel Ferrater.

2.2. La narrativa. Els models de Llorenç Villalonga i Mercè Rodoreda. Les diverses utilitzacions del realisme: Manuel de Pedrolo, Baltasar Porcel, Josep M. Espinàs i M. Aurèlia Capmany.

2.3. El teatre. Esforços institucionalitzadors des del teatre independent. Brecht i el "teatre èpic". Les propostes de Ricard Salvat, Feliu Formosa i Jaume Melendres.

2.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: Josep Pla i la revisió de la seva obra. Joan Fuster.

3. La dècada dels setanta i les derivacions posteriors. La "generació" dels 70 i els nous models literaris. Un nou intent d'institucionalització de la cultura.

3.1. La poesia. Varietat de poètiques. El concepte de "poesia de l'experiència" i les propostes de Narcís Comadira i Francesc Parcerisas. Una represa de la poètica postsimbolista (Pere Gimferrer). La recuperació de Miquel Martí i Pol. La diversitat posterior i el concepte de postmodernitat.

3.2. La narrativa. Les noves veus i la progressiva consolidació (Terenci Moix, Carme Riera, Jaume Cabré, Quim Monzó, Montserrat Roig). Referents històrics i novel·la de gènere (de Jaume Fuster a Jesús Moncada). Les darreres tendències.

3.3. El teatre. Entre l'espai escènic (Els Joglars, Comediants) i el text teatral (Josep M. Benet i Jornet, Jordi Teixidor, Rodolf Sirera). La via institucional, les estratègies comercials i les propostes alternatives: del Teatre Nacional a l'obrador de la Sala Beckett: Sergi Belbel, Jordi Galceran, Lluïsa Cunillé. Dagoll Dagom i els límits del teatre musical.

Metodologia

Temporalització aproximada:

Activitats formatives

0. Sessió introductòria: 14 de febrer

1. Teoria: 21 i 28 de febrer; 7, 14 i 21 de març; 4, 11, 18 i 25 d'abril; 2, 9, 16, 23 i 30 de maig.

Tipus: Dirigides

2. Seminaris:

Classes magistrals 15 0,6

2.1. Monogràfics dedicats a cinc autors: 21 (Pla) i 28 (Espriu) de febrer; 7 (Amat), 14 (Fuster) i 21 (Calders) de març;

Seminaris especialitzats 20 0,8

2.2. Seminaris de lectura de cinc obres: 4 (Bertrana), 11 (Rodoreda), 18 (Capmany) i 25 (Roig) d'abril; 2 (Marçal) de maig.

Tipus: Supervisades

3. Presentació dels treballs i debat posterior: 9, 16, 23 i 30 de maig.

Presentació de treballs i debat 10 0,4

4. Prova final: 6 de juny.

Tipus: Autònomes

5. Revisió: 19 de juny.

Treball d'informe de l'estudiant: 102 4,08
Atribució d'un nombre de crèdits s'ha de fer abans del 2 de maig. No s'admetran lliuraments fora de termini.

L'assignatura consisteix en diverses sessions teòriques i de seminari:

Avaluació

1) classes magistrals (15 hores), en què oferirem els aspectes generals dels períodes estudiats;

2) seminaris especialitzats, en què abordarem, d'una banda, l'estudi monogràfic d'autors (10 hores) i, de l'altra, l'anàlisi i la
L'avaluació es basa en cinc blocs:

3) presentació dels treballs de grup i debat posterior (10 hores).

1) el seguiment i la tutorització d'una ressenya (extensió màxima 2.100 caràcters amb espais) que l'alumne haurà de lliurar per escrit (25 %),
haurà de lliurar per escrit (25 %), s'eliminaran els missatges de correu electrònic impertinents o fora de propòsit.

2) un treball de grup (de dues persones): una entrevista en profunditat a un escriptor actual, que caldrà presentar a classe en format audiovisual (uns 20 minuts) (25 %),

3) una prova escrita sobre la part teòrica (20 %); també hi haurà una pregunta sobre els treballs de grup presentats a classe (5 %),

4) l'exposició oral (individual) d'un comentari crític d'una obra literària del període, excepte les consignades com a lectures de curs (10 minuts) (15 %), i

5) la intervenció en els seminaris de lectura i la participació activa a classe (10 %).

Per a superar l'assignatura, caldrà que l'estudiant segueixi fil per randa aquesta avaluació en els terminis previstos. No s'admetran treballs presentats fora de termini. Qualsevol forma de plagi total o parcial suposarà un suspens immediat.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

1. Ressenya i exposició oral: capacitat d'aprofundiment crític, anàlisi i escriptura/expressió acurades.

2. Intervenció a classe: participació en el debat, lectures crítiques i consultes pertinents.

3. Treball de grup: documentació, profunditat i coherència de l'entrevista.

4. Prova escrita: capacitat d'anàlisi i síntesi, relació d'idees, escriptura acurada.

REVISIÓ

Els treballs d'avaluació continuada seran revisats a classe o, si cal, en tutories personalitzades. S'ha programat també un dia de revisió de l'examen.

REVALUACIÓ

En els casos dels estudiants que treguin una nota inferior al 3 de la part de teoria, el professor demanarà un treball addicional (dues ressenyes literàries).

CALENDARI

Prova final: 6 de juny.

Revisió: 13 de juny.

Revaluació: 20 de juny.

NOTA SOBRE L'ENTREVISTA

Els objectius de l'entrevista a un escriptor o a una escriptora haurien de ser, si més no:

- 1) donar a conèixer la trajectòria i les constants més destacades de l'obra literària de la persona entrevistada, i
- 2) comentar a fons el sentit de les seves obres, a partir d'una documentació prèvia com més aprofundida i exhaustiva millor (lectura d'obres, recerca d'informació sobre l'autor, etc.).

Cal que vetlleu que la presentació sigui atractiva i que el visionat funcioni tècnicament. Un cop fetes, les entrevistes s'han de publicar en un portal virtual per poder-les recuperar a classe i evitar problemes tècnics.

Podeu entrevistar qualsevol escriptor en actiu que formi part de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (<http://www.escriptors.cat/>).

Podeu inspirar-vos en els referents periodístics següents: Montserrat Roig, Josep M. Espinàs, Baltasar Porcel o Bernard Pivot. Es valorarà sobretot el contingut, la cohesió i la coherència del resultat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral	15 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6
Intervencions en seminaris	10%	0	0	3, 5
Prova escrita	25 %	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6
Treball en grup	25 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6
1 comentari de text	25 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

Lectures del curs

1. Aurora Bertrana, Entre dos silencis (1958)
2. Mercè Rodoreda, El carrer de les Camèlies (1966)
3. Maria Aurèlia Capmany, Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya (1970)

4. Montserrat Roig, El temps de les cireres (1976)

5. Maria Mercè Marçal, Cau de llunes (1977)

Edicions recents

1. Bertrana, Aurora, Entre dos silencis, Barcelona, Club Editor, 2006.

2. Rodoreda, Mercè, El carrer de les Camèlies, Barcelona, Club Editor, 2007.

3. Capmany, Maria Aurèlia, Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya, Tarragona, Arola, 2011.

4. Roig, Montserrat, El temps de les cireres, Barcelona, Edicions 62, 2016.

5. Marçal, Maria Mercè, Cau de llunes dins Llengua abolida, Barcelona, Labutxaca, 2016.

* Cal que el dia del seminari de cada lectura l'estudiant vingui a classe amb el llibre a les mans, l'obra llegida i les notes de lectura a punt per intervenir activament en el debat.

B. Bibliografia general

Diversos Autors, Història de la literatura catalana, 4 vols., Barcelona: Edicions 62 / Orbis, 1984.

Glòria Bordons, Jaume Subirana (eds.), Literatura catalana contemporània, Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta / Proa, 1999.

Enric Bou (dir.), Nou diccionari 62 de la literatura catalana, Barcelona: Edicions 62, 2000.

Enric Bou (dir.), Panorama crític de la literatura catalana. Volum VI - Segle XX. De la postguerra a l'actualitat, Barcelona: Vicens Vives, 2009.

Àlex Broch (dir.), Diccionari de la literatura catalana, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2008.

Jordi Castellanos (ed.), Guia de literatura catalana contemporània, Barcelona: Edicions 62, 1973.

Joan Fuster, Literatura catalana contemporània, Barcelona: Curial, 1972.

Josep M. Llompart, La literatura moderna a les Balears, Palma de Mallorca: Editorial Moll, 1964.

Albert Manent, La literatura catalana a l'exili, 2a ed., Barcelona: Curial, 1989.

Joaquim Molas (dir.), Història de la literatura catalana. Part moderna, vols. VIII. IX, X i XI, Barcelona: Ariel, 1986-1987.

Vicent Simbor, Els fonaments de la literatura contemporània al País Valencià (1900-1939), Barcelona: Institut de Filologia Valenciana / Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.

C. Webgrafia bàsica

Traces. Bases de dades de llengua i literatura catalanes <http://traces.uab.cat/>

Altres recursos <http://www.traces.uab.es/tracesbd/altresrecursos/literatura.html>